

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11-50, na izkaznice D 10.—
lasirati po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslanična plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. L. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-
fon št. 21. — Št. 11-50 poštneokrovni
režijev št. 11-287.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Recepti se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, sobota 24. februarja 1923.

Številka: 44

Vstajenja štajer- cijanstva.

Maribor, 22. februarja.

Naši Nemci v mariborski oblasti so
torej vložili svojo kandidatno listo. To
bi bilo morda v redu, ako bi bila resnica,
da je kandidatska lista res nemška, da
bi tudi v tem slučaju še vedno ostalo
odprto vprašanje, ali je peščica po raznih
trgih in mestih raztresenega, umetno
zasejanega in ne kompaktnega nemštva
upravičena nastopati kot političen fak-
tor, kakor imajo to pravico v kompak-
tnih masah v Vojvodini živeči Nemci.
Mi smo vedno trdili in trdimo še danes,
da takšni drobci anacionalnega življa
sredi slovenskega morja nimajo pravice,
s politično provokacijo izzivati nacio-
nalni boj.

Abstrahiramo danes tudi od vpraša-
nja, je-li postavitev pseudo-nemške
liste resna ali pa — kakor se trdi — sa-
mo finta, dogovorjena med radikali in
Nemci, da bi se radikali nacionalno
razbremenili napram javnosti — in ali
ne bo morda vendar v zadnjem momentu
še šla parola na nemške volilce, da pri-
pomorejo s svojimi glasovi Stojadinovi-
ču do mandata.

Nas danes bolj zanima vprašanje, ali
je nemška lista res nemška. To moramo
zanikati z ozirom na nekatera imena
kandidatov, zlasti pa z ozirom na imena
mnogih predlagateljev nemške liste, ka-
tera homo prihodnje dni v glavnem ob-
javili. Med kandidati, zlasti pa med
predlagatelji, vidimo ljudi ne le sloven-
skih imen, ampak tudi slovenskega po-
kolenja, renegate, štajercijance. Vračajo
se časi, ko so Nemci pod firmo »Deutsch-
freundliche Slovenen« s svojim »štajer-
cem« lovili slovenske duše v svoj tabor
ter na stotine poprej poštenih slovenskih
kmetov pod krinko naprednjaštva za-
peljali v nemški tabor. Med predlagate-
li nemške kandidatne liste vidimo slo-
venske kmete, ki so zaradi lepih oči ka-
kega nemškega denarnega mogotca pro-
dali svoj narod ter po načelu »samood-
ločbe«, katero propagirajo Nemci še ved-
no tudi glede narodnega čustvovanja,
postali renegati, ali kakor oni mislijo,
Nemci, dasi komaj za silo nemško tol-
čejo in jih njihove slovenske matere in
slovenski očetje iz grobov proklinjajo
kot izdajalce. Pod firmo »nemške go-
spodarske stranke« vstaja zopet zlo-
najrjšega, najpodlejšega štajercijan-
stva, se pričinja s strani Nemcev lov na
slovenske duše zopet v enakem obsegu,
kakor v bivši Avstriji.

S tega stališča je nemška kandidatna
lista drzna provokacija, ki bo dobila od-
govor, kakor ga zasluži. Nemško in re-
negatsko trgovstvo in obrtništvo pod
komando par advokatov tvori glavni ka-
der te renegatske družbe, ki je vložila
nemško listo. Dobro in prav je, da so
pokazali barvo, ker sedaj vsaj konča-
vemo, kje ima začetni naše mogočno na-
cionalno gospodarsko gibanje pod ge-
slom »Svoji k svojim!« Dobro bomo ime-
li v evidenci vso to renegatsko družbo,
ki bo volila laži-nemško listo, saj v vsa-
kem kraju lahko na prstih seštejemo o-
ne, ki bodo to storili. Volilne svobode,
zajamčene po zakonu, ne bomo omejevali
— in mirno bi šli na dnevni red preko
nemške liste, ki bi bila v resnici nem-
ška, predlagana od resničnih Nemcev.

Neizprosni boj pa napovedujemo v
imenu nacionalne naše javnosti vstaje-
nju štajercijanstva, katerega prvi znak
je nastop renegatov pri volitvah. Imamo
v rokah sredstva in moč, da razmah tega
zibanja v kalj zadušimo. Dovolj je za-
strupljanja nezavednih mas po kleri-
kalizmu, republikanizmu, lažisocializmu
in laži-radikalizmu.

Pogajanja v Beogradu.

Govori kancelarja dr. Seipela in ministrskega predsednika Pašića.

Beograd, 23. februarja. Včeraj ob
4. uri popoldne so došli v prostore vlad-
nega predsedstva avstrijski delegati z
dr. Seiplom na čelu. V predsedstvu so
bili z naše strani Pašić, dr. Ninčić, dr.
Laza Marković, Panta Gavrilović in
Tiča Popović. Po pozdravu je imel dr.
Seipel daljši govor, v katerem je po-
zdravil vladno in se zahvalil za prijazen
sprejem. Po njegovem mnenju je konfe-
renca enako važna za obe državi. Govor-
nik je navajal razloge, iz katerih je mo-
ral preje posetiti druga mesta in šele na-
zadnje priti v Beograd. Tja so ga vodila
aktualne in neodložljive zadeve, ki so v
zvezi z življenjskimi problemi Avstrije.
Dr. Seipel je dalje naglasil, da se je ve-
dno trudil dati avstrijski politiki paci-
fističen značaj in gojiti z vsemi država-
mi, osobito pa z Jugoslavijo kar najbolj-
še odnose. Te odnose se bo moglo po-
kazati zlasti v vprašanjih, ki se tičejo
prometa. Dr. Seipel upa, da Jugoslavija
razume, s kakimi ekonomskimi in social-
nimi težavami se mora boriti Avstrija.
Njega je privedla v Beograd želja, da
reši vprašanja, izvirajoča deloma iz
predvojne in vojne, deloma iz po-
vojne časa in katerih skorajšnja reši-
tev bi bila v obojestransko korist. Av-
strija je pripravljena tudi k žrtvam, če
s tem pospeši ugodno rešitev vseh teko-
čih zadev. Posebno pa si Avstrija želi
specielne konvencije, ki bi obsegala ob-
vezno arbitražo, s čimer bi bilo omogo-
čeno rešiti diplomatskim potem vsako
sporno zadevo.

Za dr. Seiplom je povzel besedo mi-

nistrski predsednik Pašić. Uvodoma se
je zahvalil za pozdrav in naglasil, da je
končana velika vojna, ki je ustvarila v
Evropi novo situacijo. On veruje, da je
politika nove Avstrije miroljubna. Ta
politika je našla pri nas polno umeva-
nja. Kar se tiče vprašanja obvezne ar-
bitraže, je treba naglasiti, da naša drža-
va nima take pogodbe z nobeno drugo
državo, zato ta predlog ne bo mogel pri-
ti v poštev. On pa je tako preverjen o
dobrih namerah Avstrije, da vidi v bo-
dočnosti možnost take pogodbe. Kar se
pa tiče avstrijske želje, da bi se sklenila
trgovinska pogodba na podlagi posebnih
ugodnosti za Avstrijo, lahko izjavi v
imenu vlade, da je pripravljen skleniti
z Avstrijo tarifno-trgovsko pogodbo. —
Ravno tako izraža željo, da bo končno
mogoče rešiti razna druga vprašanja, na
pr. vprašanje sekvestrov, prometa in
transita itd. Pozdravlja še enkrat dr.
Seipla in dr. Grünbergerja ter jima za-
gotavlja trdno voljo naše vlade, da se
vsa sporna vprašanja rešijo v najlep-
šem sporazumu.

Na to je govoril pravosodni minister
dr. Laza Marković in naštel vse naše
zahteve, pri katerih naša vlada ne more
popustiti. Vsa ta vprašanja morajo biti
temeljito razčiščena.

Dr. Seipel je ponovno zagotovil, da bo
vplival na delegacijo svoje vlade v tem
smislu, da se končno likvidirajo vsa
sporna vprašanja. Na to sta se oba gosa-
podala na stanovanje. Med potom ju je
občinstvo spoznalo in živahno pozdrav-
ljalo.

Novi zapletljaji na vzhodu.

Angorska skupščina nepopustljiva.

Carigrad, 22. februarja. Iz Ango-
re se poroča: Na današnji seji narodne
skupščine, ki je trajala tri ure, sta poda-
la Izmed-paša in Kenny bej izčrpano poro-
čilo o lausannski konferenci ter o pred-
logih zaveznikov. Seja se bo zvečer na-

daljevala, ker zahtevajo posamezni po-
slanci še razna pojasnila. V splošnem pa
se smatrajo predlogi zaveznikov za po-
polnoma nasprotujoče zahtevam angor-
ske skupščine, od katerih Turki na po-
ben način ne morejo popustiti.

Poljske finance.

Varšava, 22. februarja. Finančni
minister Krabsky je izdelal načrt za sa-
nacijo poljskih financ. Ta načrt je pro-
računan za dobo treh let, tekom katerih
naj bi se državni dohodki izenačili z iz-
datki. Da bi dohodki v slučaju padanja
zlate vrednosti ne nazadovali, se uvede
posebno valutno merilo, ki bo odgova-
rjalo poljskemu goldinarju.

Vprašanje demilitarizacije na Češko- slovaškem.

Praga, 22. febr. Na seji obrambnega
odбора je izjavil zastopnik vlade glede
uvedbe milice, da je aktivna vojska z
ozirom na nestalne politične razmere in
nezanesljivost ljudstva še nujno potreb-
na. Dolgo časa bo še treba vzdržati mo-
čno vojsko, na katero se lahko država
popolnoma zanesa.

Iz češkega parlamenta.

Praga, 22. febr. Na današnji seji u-
stavnega odбора so opozicijonalcem pred
prehodom k specielni debati o zakonu
za zaščito države podali izjavo, da jim je
bilo pri generalni razpravi nemogoče
prepričati večino o absurdnosti tega za-
kona, naka so korporativno zapustili
dvorano.

Otvoritev madžarskega parlamenta.

Budimpešta, 2. februarja. Danes
je bila otvorjena narodna skupščina. —
Otvoritev se je vršila pod vtisom posku-
sanega bombnega atentata. Predsednik
je dovolil, da so zastopniki vseh strank

zavzeli svoje stališče napram temu do-
godku. Vsi brez izjeme so ga obsodili.
Notranji minister Zakovsky je poročalo
ukrepil, ki jih je storila policija. Kriv-
ce iščejo po vsej državi in je tudi vse
ukrenjeno, da ne bodo zapustili Budim-
pešte. Ugotovljeno je, da granate pote-
kajo iz Wöllersdorfa. Take granate so
uporabljali v začetku vojne. Vlada bo
storila potrebno, da se taki dogodki ne
bodo več ponavljali.

Na to je zbornica prešla na dnevni red.
Začela se je debata o novem načrtu in-
ženirskega zakona. Med opozicijonalcem
Bozjem in posl. Drozdjem je nastalo
prerekanje in nazadnje sta si dajala s
pestmi. Blizu sedeči poslanci so razjarje-
na nasprotnika ločili, naka je poslanec
Drozd vložil oster protest proti kr-
šitvi imunitetne pravice s strani poslan-
ca Rogyja.

BORZA.

Curih, 23. februarja. (Izvirno.) Pred-
borza: Pariz 32.24, Beograd 5.10, London
25.05, Berlin 0.0235, Praga 15.725, Italija
25.63, Newyork 531, Dunaj 0.007475, žigo-
sane krone 0.0075, Budimpešta 0.1850,
Varšava 0.0145, Sofija 3.06, Bukarešta
2.60.

Zagreb, 23. februarja. (Izv.) Pariz
6.25—6.30, Svica 19.725—19.80, London 4.91
—4.93, Berlin 0.445—0.46, Dunaj 0.1475—
0.1475—0.1480, Praga 3.10—3.11, Italija
5.03—5.04, dolarji 102—102.50, Budimpe-
šta 3.40—3.45.

Zapisali smo te besede v reseni opo-
min onim resnim in treznim pravim Nem-
cem, ki vzgajanja renegatstva ne more-
jo odobravati. Ako hočejo naš opomin u-
važevati in svoje voditelje speljati na
pot politične in nacionalne poštenosti, —
dobro. Ako ne, je nam tudi prav. Če bo
njim, je vprašanje.

Politične vesti.

* Naši delegati za pogajanja z avstrij-
skim odposlanstvom. Načelnik naše de-
legacije za pogajanja z Avstrijo je mini-
ster dr. Ninčić, člani delegacije pa so: mi-
nister pravosodstva Marković, pomočnik
ministra zunanjih zadev Panta Gavri-
lovič, naš poslanik na Dunaju Popović
in eksperti posameznih ministrstev: A-
rangjelović, Subotić, Vigele, Bošković,
Derocco, Velja Lazarevič, Fotić in Kug-
ler.

* Demarša velike antante na Dunaju.
Zastopniki velike antante so opozorili
avstrijsko vladu, da je po določilih saint-
germainске pogodbe prepovedano sno-
vati oborožena združenja in informacije.
Demarša je v zvezi z zadnjimi spopadi
monarhistov in delavcev.

* Avstrijske želje glede odnosajev
med Jugoslavijo in Avstrijo. Z ozirom na
prihod kancelarja dr. Seipela v Beograd
prinaša »Neue Freie Presse« informacije
o predstojajočih trgovinskih pogajanjih
med Avstrijo in Jugoslavijo, ki so v prvi
vrsti namenjena odstranitvi sedanjih pro-
metnih težav. Pred vsem se bodo sedanje
visoke carinske takse za Avstrijo spre-
menile toliko, da se bodo dosegli speci-
jalni carinski pogoji za najvažnejše iz-
vozne predmete, ki prihajajo iz Avstrije.
Pri tem bo v glavnem šlo za usnje, tek-
stilno, železometalno in gumijevo bla-
go, za električni inštalacijski material,
pohištvo, stavbeni material, ogljenčeno
kislino itd. Znižane bodo tudi nenavadno
visoke carine za papir in cement, delalo
se bo na to, da se ukinejo tudi spričevala
o izvozu (provenijenci) blaga, ki jih je
težko dobiti ter da se pojasni tudi vpra-
šanje o postopanju s trgovinskimi agenti,
nadalje se bo uredilo osebno in obrtno
pravo odpiranja novih podjetij. Glede
izvoza iz Jugoslavije bi se imela izpre-
meniti visoka izvozna carina na les in
živila, obenem pa bi se sklenile pogodbe
o železniškem prometu in o tranzitu.

Volilno gibanje.

Stanje glede Napredne kmetско-obrtné
zveze. Posebno vesela poročila nam pri-
hajajo danes in gornjegrajskega in lju-
tomerskega okraja. Oba naša kandidata
Cvetko in Kocbek imata mnogo večje us-
pehe nego smo mogli misliti. V petek 23.
februarja sta zborovala dr. Kukovec in
obratni kandidat Gumzej v Zgornji Pol-
skavi. Pohorje se začinja gibati. G. Pu-
klavec zboruje v soboto na Slatini, v ne-
deljo pa v Rogatcu. Šmarškoroški o-
kraj bode zelo odločilen. Štefan Kubar
še zmiraj računa na 6000 glasov in je u-
stanovil organizacije prekmurske stran-
ke v 60 občinah. Denarni mogotci Benko
in Hartner bi radi Prekmurec z denar-
jem prestrašili, pa tudi Prekmurec bode
to sramotno namero častno odbil. Kdor
hoče delati madžarske volitve, je sovraž-
nik naroda!

Invalidsko vodstvo prodalo invalide?
Dva invalida iz invalidskega odбора v
Mariboru sta stopila na kandidatsko listo
ministra Stojadinoviča zaradi bleška nje-
govih cekinov. Dr. Grasselli je objubil
spraviti jima gledališki varijetel! Invali-
di s tem ne bi nič pridobili. Zato naj si
premislijo, ali kaže zaradi obljube, ki še
pa niti ni izpolnjena, prodati glasove
stranki, ki je pri nas iz dobre strani ni-
kdo ne pozna.

Dr. Grasselli štipendist. Daleč smo prišli. Dr. Grasselli ni le dobil dopust, da agitira z nemško pomočjo za mandat finančnega ministra, kupljen je še za na dalje. Dobi za leto dni štipendijo, da se šola za vseučiliškega profesorja. Ali se hoče res uničiti slovensko vseučilišče? Za kako stroko naj se pa določi g. Mirko? Za neokusne uradne popravke?

Vsi za klerikalce. — ali posledice cepljenja naprednih sil. Vprašali smo dva poznavalca naših razmer za njih približno sodbo, koliko bi dobile posamezne liste glasov v mariborskem okrožju, če bi bile danes volitve. Mi ne pravimo, da je ta cenitev prava. Vendar smo na podlagi volilnega zakona računali rezultate in smo prišli do sledečega za vse napredne in narodne kroge nerazveseljivega izida. — Prva cenitev: klerikalci 32.000, samostojna kmetijska stranka 10.000, narodni socialci 2500, napredna kmečka obrtna zveza 9000, Nemci 5000, Novačanovi republikanci 4000, Radičevi republikanci 3000, Golouhovi socialisti 5000, Korenovi socialisti 5000, radikalci 5000, ali skupaj 80.500 glasov. Količnik po zakonu je ena šestnajstinka tega števila, torej 5031 glasov. V tem slučaju se pod količnikom narodni socialisti, Nemci, Novačan, Radič, Golouh, Koren, Zagorski in radikalci, tako da je sedem list delalo na račun klerikalcev. Ti bi dobili v tem slučaju 10 mandatov, 3 pa samostojni in 2 napredna kmečka obrtna zveza. Ena dobra tretjina vseh glasov, to je klerikalna enotna lista, bi potegnila dve tretjini mandatov, naprednjaki pa eno tretjino. — Drugi cenilec: Klerikalci 38.000 samostojni 7000, narodni socialisti 2000, napredna kmečka obrtna zveza 10.000, Nemci 3000, Novačan 5 tisoč, Radič 2 tisoč, Golouh 15 tisoč, Koren 3 tisoč, radikalci 5 tisoč, skupaj 90.400 glasov. Tudi v tem slučaju, ko bi bil količnik 5650 glasov, odpadli bi narodni socialci, Nemci, Novačan, Radič, Koren in radikalci v korist klerikalcev, ki bi dobili 9 mandatov, Golouh pa 3, kmetje in obrtniki 2 in samostojni 1 mandat. Klerikalci se nam lahko smejejo. Pri slednjem računu se pokaže zanimivost, da bi dobili pri sicer enakem številu dobljenih glasov, napredna kmeto-obrtna zveza in samostojna, če bi volili eno listo, 4 mandate mesto 3, klerikalci pa 8 mesto 9. Kdo je tega kriv, znano je naši javnosti. Odgovor bodi, da vsi trezni ljudje pustijo one na cedilu, ki so prokletstva nesloge krivi. V tem slučaju lahko dobi napredna kmečka obrtna zveza enako število glasov kakor klerikalci in s tem tudi polovico mandatov od vseh 15. Somišljeniki, predložite ta račun vsem, ki bi se mogli dati zapeljati, da se cepijo!

Dnevna kronika.

— **Dr. Grga Tuškan** 7. V Sisku je umrl v visoki starosti 78 let bivši predsednik hrvatsko-srbske koalicije in mno-

K. Schönherr.

(K premieri drame »Ono« v Narodnem gledališču).

Karel Schönherr je dober znanec našega gledališkega občinstva. V Mariboru smo videli njegovo »Zemljo« in »Satanu v ženski«; »Ljudski oder« je nedavno vprizoril »Otroško tragedijo«. Vsi navedeni komadi spadajo v vrsto Schönherrjevih ljudskih iger; tem prištevamo tudi njegovo prvo aktovko »Rezbarja«, mogočno tragedijo »Glaube und Heimat«, zgodovinsko sliko »Volk in Not« (iz življenja znanega tirolskega junaka Andreja Hoferja) potem novejši deli »Fran Suitner« in »Maitanz«. Razen teh je spisal še celo vrsto drugih scenskih del; medicinsko tragedijo »Narrentanz des Lebens«, socialno dramo »Der Kampf« in »Vivat academia«, sanjsko dramo »Das Königreich«, »Der Sonnwendtag« in druge. Izdal je več knjig svoje proze; povešti in črtice. Prva njegova knjiga je izšla, ko mu je bilo 28 let; »Kreuzkopf« ji je naslov in vsebuje vse črtice iz življenja Tirolcev. Ko je dvajset let pozneje izšla v II. izdaji, ji je napisal predgovor, v katerem pravi: »Kaj bi pač dal za to, da bi mogel še danes pisati tako veselo!«

In res — vsi njegovi poznejši spisi nosijo na sebi pečat tihe resignacije. Tudi tam, kjer je hotel biti šaliv, vidimo, da se za smehom skriva spoznanje: res je smešno in vendar je vse tako ničevno. Taka je na pr. »Zemlja«, komedija življenja;

goletni poslanec dr. Grga Tuškan. Pojnik je bil znan hrvatski parlamentarec, ki se je mnogo udeleževal v borbi proti Budimpešti. Do zadnjega je bil odločen Jugosloven in demokrat. Bodi mu časten spomin!

— **Iz davčne službe.** Za davčnega oficijala v Celju je imenovan Karel Grah, v Mariboru Mijo Fajt, za davč. asistenta v Kozjem Viljem Vovk, za davčnega praktikanca v Kozjem Ivan Vovk. Davčna upravitelja Hinko Drogenik v Ljutomeru in Josip Boe v Mariboru sta stalno upokojena.

— **Ljubljanski »Naprejš«**, glasilo oficijelne socialne demokracije, je po enodnevem intermezzu v sredo zopet začel izhajati, ker je dobil nova sredstva.

— **V »Kmečki moči«**, volilnem glasilu SKS za mariborsko volilno okrožje, je nosilec SKS-liste Drogenik podal izjavo, v kateri obsoja napad na Cirilovo tiskarno in zahteva strogo kazen za krivce, bodisi da so pristaši te ali one stranke. List pa na drugi strani nič ne omenja, da je bil aretiran in celo iz službe odpuščen eden odličnih pristašev SKS, inženir Voderjank.

— **Novi tobačni tovarni** se gradita v Smederevu in Velesu, tovarna v Nišu pa se razširi.

Nič ni tako skrito... V selu Nadalja je l. 1912 — torej že več kot pred 10 leti ubil kmet Lazar svojo ženo ter jo zakopal na dvorišču svoje hiše. Kmalu na to je pobegnil v Srbijo. Na neznan način si je pridobil precejšnje premoženje ter si kupil veliko posestvo. Skrival se je pod imenom Lazar Nikolić ter je užival v okolici kot veleposestnik velik ugled. Pred kratkim pa ga je domotožje prignalo nazaj v svoj rojstni kraj. Znanci iz prejšnjih let so ga takoj spoznali in ovadili. Pred svojim nekdanjim domom je bil aretiran in oddan državnemu pravdnistvu v Novem Sadu.

— **Hugo Stinnes v Jugoslaviji.** »Jugoslav. Lloyd« poroča: Po informacijah našega beograjskega dopisnika, ki jih beležimo z rezervo, je Hugo Stinnes odkupil od »Avstro-ameriške banke« večji del akcijske Trboveljske družbe, ki ima v svoji posesti največje premogovnike v Jugoslaviji. Po teh vesteh namerava Stinnes odkupiti akcije društva Steinbeis v Drvaru, ki spada v red najvažnejših evropskih podjetij v lesni industriji, ter da je v pogajanju za odkup akcijske izdajateljskega društva »Tipografije« (Jutarnji List itd.) Razen teh načrtov na Balkanu pripravlja Stinnes tudi organiziranje značne plovbe med Južno Rusijo, Balkanom in Nemčijo.

Naša škrinjica v mariborskem volilnem okrožju je

prva!

nja; jok in smeh, smrt in gostija, veselje in obup vse navskriž in povprek, kakor je pač v življenju. Samo umetnik — mislec, ki vidi in spozna pravo vrednost te komedije, ki zna zaslediti vzročne veje vseh najrazličnejših dogodkov in ki ume pogledati ljudem pod njihove krinke — vidi pravo sliko življenja. In kdor je plemenit, resen in globok, ne postane cinik, se ne roga vsemu in vsakomur, marveč se raje umakne v svojo samooto in živi za lepe in velike trenutke. Takšen je tudi Schönherr, pišejo oni, ki ga poznajo. Ni družaben, ker je globok. Izgleda mrko in resignirano, ker ima dobro srce.

Schönherr je sin tirolski gora; tu se je rodil dne 24. februarja l. 1867 kot sin revnega šolnika v vasi Axams. Tirolci so pobožno gorsko ljudstvo; življenje v gorah in med gorami izostri človeku um in ga napravi resnega, nedostopnega. — Schönherrjev oče je umrl mlad in za otroke je morala skrbeti pogumna mati, ki se ni ustrašila bede, stoječe pred težnim pragom. Najstarejši sin Karel je dovršil gimnazijo, na to pa vseučilišče na Dunaju, kjer je študiral medicino. Po doktoratu se je naselil na Dunaju in deloval kot praktični zdravnik več kot deset let, nakar je opustil zdravniško prakso in se posvetil zgolj literarnemu delu. Sedaj živi večinoma na Dunaju ali pa na svojem tirolskem posestvu.

Človek, ki je prišel iz tirolskih gozdov, kjer so njegovi predniki živeli stoletja, ki je spoznal velika mesta, avangard in

Pogreb dr. Tavčarja.

Ljubljana, 22. februarja.

Danes je dr. Tavčar, najmarkantnejša slovenska osebnost, mejnik med preteklostjo in bodočnostjo slovenskega naroda, velikan duha in značaja nastopil ono pot, ki čaka slehernega zemljana. Narod ga je spremil na tej poti tako sijajno, kakor je zaslužil on in samo on. Smrt je šele pokazala, kdo je bil mož, ki je zadnja leta hiral in kljuboval smrti na Bregu in na Visokem, kdo in kaj je bil dr. Ivan Tavčar.

Dr. Tavčarjevo krsto so danes zjutraj prepeljali v magistratno poslopje, kjer je ležala v črno zastrtim vestibulu do 4. ure popoldne, zastražena od Sokolov in akademikov. Ogromne množice ljudstva so prihajale po slovo k velikemu pokojniku. Ob 4. uri popoldne so se začele pogrebne slovesnosti. Blagoslov je izvršil stolni prošt Kalan z asistenco. Pevski zbor Glasbene Matice je na to zapel Foersterjevo kantato: »Umrl je mož«. V kratkih, v srce segajočih govorih so se od dr. Tavčarja poslovili namestnik Hribar v imenu vlade, dr. Karel Triller imenom ožjih prijateljev in pesnik Oton Župančič imenom slovenskih pisateljev. Naš veliki pesnik je končal svoj govor: Ustvarjal si slovensko dušo in sprejel zato ljubezen vsega naroda! Zatem je pevski zbor »Zveze narodnih društev« zapel Pavčičevo »Narodno nagrobnico«, med tem pa se je v Stritarjevi ulici formiral žalni sprevod. Sprevod je otvorila sokolska konjenica (32 konjenikov), potem je korakala vojaška godba in za njo mogočna sokolska povorka, med njimi zastopniki sokolskih društev Maribor, Celje in Muta-Vuzenica. Za starejšinstvom Sokolskega Saveza so korakali zastopniki raznih narodnih akademskih in strokovnih organizacij, gledališki igralci, lovci, zastopniki učiteljstva itd. Sledili so nosilci venecov, med njimi je bil venec kraljevske vlade s podpisom Nikole Pašića; na to pa dva svetilna voza z veneci najrazličnejših društev in zavodov. Za svetilnim vozom so šli nametšenci Narodne tiskarne, za njimi pa so nosile deklice lavorjeve vence z napismi pokojnikovih del. Ob mrtvaškem vozom so šli kot častno spremstvo slovenski pisatelji. Obdajala jih je sokolska častna straža na konjih. Za vozom je stopala pokojnikova obitelj in množestevilni zastopniki vlade in javnosti. Kralja je zastopal divizionar Vučković; sledilo je tudi več bivših ministrov, med njimi kot zastopnik severne Slovenije dr. Vekoslav Kukovec, dalje konzuli tujih držav, zastopniki naše neosvojene zemlje, vseučilišni profesorji itd.

Ulice so bile polne ljudstva; čeni se, da je bilo na ulicah do 30.000 ljudi, med temi mnogo občinstva iz dežele.

V cerkvi sv. Krištofa je opravil prošt Kalan zadušnico, nakar je ruski pevski

zbor zapel ginljive ruske pesmi: »Oče naš« in »Vječna pamjat«. Govorila sta še dr. Murnik imenom Sokolov in dr. Žirovnik imenom stanovskih tovarišev-odvetnikov.

Pogreb je zaključila večno lepa narodna pesem »Vigred se povrne«, ki jo je zapela »Zveza pevskih društev«. V cerkvi sv. Krištofa so telesni ostanki dr. Tavčarja pod gomilo cvetja in venecov čakali zgodnjega jutra, da jih sprejme vlak in ponese na Gorenjsko, tja v Visoko, kjer so živeli njegovi predniki in odkoder je izšel naš nesmrtni velikan, da popelje trpeči milijon k luči svobode in napredka... Večna slava dr. Tavčarju!

Celjske vesti.

Iz državne službe. Upokojena sta rudarski svetnik Balt. Baebler in Ivan Pavčič, rudarski asistent, oba v celjski cinkarni, ki se je, kakor znano privatizirala.

Iz seje celjskega občinskega sveta. Vršila se je dne 19. tm. ob 6. uri. Po odobritvi zapisnika poročajo referenti posameznih odsekov. Šolskim vodjem mestnih šol se prizna oškodnina za stanarino 25 odstotkov od najnižje temeljne plače na istem zavodu. Upelje se užitina tudi za uvoženo meso. Pri revizije porabe električnega toka od pavšalirancev se je ugotovila pri mnogih strankah zloraba. Tem se električni tok odvzame, v bodoče pa predpiše tudi oškodnina. Parcelacija Jožefovega hriba, ki je namenjen kot stavbišče za vile, se takoj izvede, da se more preostali del pogozditi. Določi se stanarina za uradne prostore državne policije, drž. trgovske in rudarske šole. Pavšaliranje nočnega davka se odgodi, ker se ni potrebnih statističnih podatkov na razpolago. Obrestna mera pri zamudnih obrestih se poviša od 4 in tričetrt na 6 odstotkov. Odobri se dopis delegacije financ, glasom katerega bo plačala mestna občina za pobiranje užitnine 10 odstotkov dohodkov. Ponovno se vzame v preteklo prošnja Sportnega kluba Celje za Glazijo, katero hoče preurediti v moderno igrališče.

Nekaj statistike. V letošnjem pustnem času se je poročilo v Celju 47 parov, zlasti iz okolice.

Mariborske vesti.

Maribor 23. februarja 1929.

Iz sodne službe. Izvršilni uradnik okrožnega sodišča v Mariboru g. Jože Volavšek je s sklepom višjega deželnega sodišča z dne 1. februarjem tl. pomaknjen v IX. činovni razred I. stopnje.

Kdo je kriv? Kakor izvemo, je prišel ferman o odpustu inž. Vedernjaka iz Ljubljane. Ker je g. Vedernjak ukazni uradnik, je seveda to nepostavno. Ali je izvršil odpust g. dr. Lukan na svojo pest? Naša javnost zahteva jasnosti glede nasilnega akta radikalskega režima.

»Ono« je medicinska drama, ker v nji nastopa zdravnik in ker je njen vodilni motiv medicinsko vprašanje. To vprašanje se glasi: Ali smejo tuberkulozni zakonci imeti otroke? Taki otroci so dedično obremenjeni, imajo prirojeno nagnjenje k tuberkulozi. So kakor pognojena in izorana njiva; ko pade seme, vzklje in se razrase. Če se taki otroci okužijo s tuberkuloznimi bacili — in nič ni lažjega nego tako okuženje — zbole na neizprosni boleznij, hiraljo in umro. preklinjajoč svet. Ta usoda pa so — stariši.

V dramu nastopata samo dve osebi: zdravnik in njegova žena. Zdravnik, ki se mnogo peča ravno s tem vprašanjem, konstatira na samem sebi znake nastopajoče podedovane tuberkuloze. Njegova mlada žena pa je kratko pred tem postala mati. Mož se postavi na stališče, da ne smi ediniti potomca, ker ne more jamčiti za njegovo zdravje. Pravico do potomcev imajo zgolj zdravi in krepki ljudje. Po svojem prepričanju stori prav, ko ženi odvzame plod. Žena pa ni vedela za to, ker je mož izbral njeno trenutno omedlevico, jo narkotiziral in izvršil operacijo. Ko ji mož prizna svoje dejanje in se začneja tragičen konflikt med njim in njo. Zakaj ona hoče otroka. Je mlada, zdrava; vso njeno naturo preveva težnja za materinstvom. Njeno stališče je: če je otrok spočet, nima nihče pravice, da bi mu odvzel življenje. Otrok ima pravico roditi se, videti sonce in spoznati dobroto starišev. Zato žena doseže, da se mož

m Inženir Vedernjak in preiskava. G. inženir Vedernjak je naprosil g. dr. Kukovca, da ga zagovarja in mu je poslal pooblastilo. Več ne moremo poročati. Dr. Kukovec je zagovor kot odvetnik prevzel. Toliko v pojasnilo.

m Ob državni cesti proti Hočam izginjajo lepi topoli, ki so bili okrasje okolice. Čemu, ne vemo, in se ljudstvo po tem čudoma sprašuje. Morda bi vedelo povedati o tem kaj okrajno glavarstvo.

m Volilni imeniki za volitve v narodno skupščino. Okrožno sodišče v Mariboru je potrdilo stalne volilne imenike za volitve v narodno skupščino mestne občine mariborske. Imeniki so na vpogled pri mestnem magistratu, soba št. 11 med uradnimi urami.

m Spremembe glede predsednikov volilnih odborov na voliščih v mariborskem volilnem okrožju. Državni odbor je sklenil sledeče spremembe: V Vuhred pojde mesto g. dr. Kodermana g. nadučitelja Ivan Tomažič, v Vuzenico mesto g. dr. Lipolda ravnatelja g. Drago Humek, v Laško g. dr. I. Štempihar, v Jurklošter g. dr. Arnold Pernat, v Štatenberg mesto g. dr. Juvana g. dr. Igo Jane, v Hodoš g. dr. Sušnik; na volišču II. v Mariboru bo fungiral kot predsednik sodni svetnik g. Franc Počnik mesto g. A. Ravnikarja, ki pojde v pokoj.

m Za zaprte nacionaliste in njihove družine je nabral neimenovan nacionalist 245 Din. Srčna hvala! Nacionalisti, zbirajte dalje!

m Predavanje v Ljudski univerzi. — Danes, v petek, 23. t. m. ob pol 20. uri se vrši v prostorih Ljudske univerze (mala kazinska dvorana) nadaljevanje predavanja prof. Majcena o »pogreških in napakah v slovenščini v govoru in pisavi«. Predavanja se lahko udeležijo tudi oni, ki so prvo predavanje zamudili. Želeti bi bilo, da se ga udeležijo predvsem vsi nastavljeni po raznih pisarnah, tako zasebnih, kakor tudi državnih. Predavanje ni le zelo poučno, temveč tudi zanimivo in vsakomur razumljivo.

m Ljudski oder v nedeljo zopet ne bo imel geldališke predstave. Delna ovira leži v dejstvu, da ima isti dan predstavo tudi marionetno gledališče. Glavno oviro pa tvori mraz, vsled katerega bi bilo treba gledališke prostore kuriti, kar bi značilo za mlado institucijo nepremagljivo gmotno oviro. Apeliramo na vse, ki jim je pri srcu razvoj naše omladine igralske šole, da priskočijo z denarnimi prispevki Ljudskemu odru na pomoč.

m Pisarna Ljudskega odra v Mariboru se nahaja začasno v prostorih Splošne uradniške menze (poslopje Narodnega gledališča, vhod s Slomškovega trga). Za stranke je odprta dnevno od pol 14.—15. ure. V tem času se sprejemajo novi člani in članice.

zdravnik v trenutku slabosti zopet združiti ž njo, dasi je njegova bolezen zavzela neozdravljiv stadij. Ko hoče zdravnik popraviti svojo napako in pokazati na lastnem zarodu poslednost in kruto nezaposnost svoje teorije, se mu žena zoperstavi. Zavedajoč se bližine smrti, izpije bolnik strup, ali še v zadnjem trenutku zahteva protistrup. Žena ga ne da; ona hoče roditi otroka, ker veruje v njegovo zdravje, mož pa naj gre. On umre z vzklikom: »Ne (otroka) na svet!« Ko izgine njegov duh v zadnjih krčih telesa, vzklikne žena-mati: »Bil si velik zdravnik...« Da, bil je zdravnik-intelektualec, neizprosni mislec, ki je vedel biti strog tudi napram samemu sebi; ona — ženska, rojena za mater — pa ni potrebovala misleca, marveč očeta svojemu otroku, t. j. navadnega človeka.

Kljub temu, da nastopata na odru zgolj dve osebi, je dejanje skozi vso igro napeto in polno gibanja. Gledalec čuti, da se na odru odigrava viharo življenje, da se krešeta dva svetova, dva temeljna nazora, dve logiki. Eno logiko dikтира razum, drugo narekuje čustvo, podžgano od nagonov. In oba — moški in ženska — ljubita človeka in človeštvo. Ona ga ljubi tako, da hoče dati svetu potomcev, njena briga je posvečena pomazniku; on gre če treba tudi čez mrtva telesa in preko samega sebe, ker ljubi človeštvo v širšem smislu ter hoče, da bi bili bodoči ljudje zdravejši in krepkejši, sposobnejši za velike življenjske naloge.

Drama bo tedaj nudila obilo duševnega uživanja.

B. B.

m Pri koncertu, ki ga priredi ga. Brandl-Pelikanova v pondeljek, dne 26. t. m. ob 20. uri v mali Götzovi dvorani svojimi učenci, nastopijo sledeči: 1. Zbor iz »Judas Makabeus« za 4 violine: I. viol. Dušan Potočnik, II. viol. Stojan Potočnik, III. viol. Rado Šošterič, IV. viol. Svetopluk Pivko; 2. O. Rieding: Balada za violino in glasovir: Helga Reiser; 3. Cl. v. Gluck: Gavota iz »Paris in Helena« za 4 violine: I. viol. Dušan Potočnik, II. viol. Helga Reiser, III. viol. Elza Šošterič, IV. viol. Ivo Šošterič; 4. F. Mazas: Duet op. 38, allegro maestoso. Za 2 violini: I. viol. Viktor Lohert, II. viol. Milan Vedenik. 5. Mozart: Quel suono za violino in glasovir: Svetopluk Pivko. 6. F. Mazas: duet II, allegro moderato za 2 violini: I. viol. Erika Družovič, II. viol. Viktor Klasinc; 7. Ch. Sindig: podoknica op. 89 za violino in glasovir: Minka Družovič. 8. J. S. Bach: koncert C-mol za 2 violini: I. viol. Herbert Friedinger, II. viol. Hinko Družovič. 9. R. Rode: violinski koncert 6. I. stavek: za violino in glasovir: Hinko Družovič. 10. A. Mozart: Koncert D-dur, I. stavek za violino in glasovir: Herber Friedinger. 11. Ch. Beriot: Air varie 6, za violino in glasovir: Viktor Bajde. — Predprodaja vstopnic pri Höferju v Šolski ulici.

m Važno zborovanje trgovcev in obrtnikov. Trgovski gremij sklicuje za torek dne 27. t. m. ob pol 20. uri v Gamberovo dvorano veliko zborovanje trgovcev, industrijev in obrtnikov, na katerem se bo razpravljalo med drugim o sledečih zadevah: 1. Potreba revizije varovalnih zakonov in dajatev. 2. Stališče gospodarskih krogov glede zakupa ali podražavljenja južne železnice. 3. Trgovstvo in izjednačenje davkov ter združništvo. 4. Pravilnik o delavnem času. 5. Zakon o pobijanju draginje. 6. Od pomoč pomanjkanju gotovine. Pripomniti je, da so navedene točke dnevnega reda za vse trgovce, industrijale in obrtnike izredne važnosti in se vsi zainteresirani krogi vabijo na obilno udeležbo. — Meseca aprila se snide novoizvoljena Narodna skupščina in bomo našim poslancem predložili sklepe tega zborovanja. Kot glavni poročevalce se udeležijo shoda gosp. J. Mohorič, tajnik Trgovsko-obrtnice zbornice v Ljubljani.

m Plačanje taks za stara vozila. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Gospod minister za finance je podaljšal rok za plačanje letne takse za stara vozila do konca meseca februarja 1923.

m Muzejsko društvo v Mariboru ima 25. februarja ob 10. uri dopoldne v manjši kazinski dvorani svoj občni zbor. — Na dnevnem redu je odborovo poročilo o društvenem delovanju, volitev društvenega odbora in slučajnosti.

m Kako dobimo stanovanje in svoj dom? Ali je v Mariboru sploh mogoče dobiti stanovanje? Ali je celo mogoče dobiti boljše stanovanje, kakor ga imajo stotere rodbine po kleteh in po prostorih, ki niso bili namenjeni za človeško bivališče? Ali se pri tej draginji in pri tem pomanjkanju denarja sploh izplača vsaj misliti na zgradbo lastnega doma? To so vprašanja, ki zanimajo tisoče v Mariboru. Mnogi izmed njih prihajajo v Mar-Stan in k društvu Mariborska Gradbena Akcija po nasvete. Ampak dosedanje izkušnje so pokazale, da treba s temi vprašanji stopiti tudi v javnost. — Vključ razupitem pomanjkanju stanovanj, je v Mariboru še dobiti boljše stanovanje, kakor so prenapolnjeni blogi in kleti. In vključ draginji, ter pomanjkanju denarja, je tudi manj imovitim slojem mogoče si zgraditi lastni dom. Zato je že sedaj ugodna prilika. Pot do stanovanj, tudi do boljše stanovanj in do lastnega doma vam pokaže javno predavanje Mariborske Gradbene Akcije, ki je predavanje že pričela, pod naslovom: Krivci stanovanjske bede, ter jih nadaljuje z odgovori na zgorej omenjena vprašanja. Kdor si hoče sam pomagati ali kogar ta vprašanja sicer zanimajo, naj pride k predavanju v nedeljo dne 25. t. m. ob 15. uri dopoldan v dvorano Ljudske univerze.

m Osmi ustanovni član MGA. Gosp. Alojz Križnič generalni ravnatelj lesne industrijske družbe »Drava« in pred. društva Mariborske Gradbene Akcije je postal osmi ustanovni član MGA in je ustanovnico določeno na K 4000 preplačal na K 5000. Upamo, da bodo temu vzgledu sledili še mnogi drugi.

m Zopet stekel pes. Mestni magistrat nam poroča: Pri danes izvršeni sekciji

psa, ki je bil včeraj dne 21. febr. 1923 ustreljen radi grizljivosti v Magdalenskem predmestju, se je uradno ugotovila steklina. Pozivljajo se vsi tisti, ki so bili od tega psa ugriznjeni, da to javijo mestnemu fizikatu.

m Ne trpinčite živali! Včeraj popoldne je stal na Aleksandrovi cesti s premožnim naložen voz, katerega vpreženi konji niso mogli se premakniti z mesta. Mesto, da bi hlapec odložil nekaj premoga ter tako olajšal breme, je obdeloval konje z bičem. Prizor je opazovala tudi policija, ki pa ni intervenirala v gornjem smislu, temveč je mirno opazovala, kako so se živali mučile. Vojni časi so že kolikortoliko za nami in bil bi res že skrajni čas, da bi ljudje postali malo — človeški.

m Razbijalec svetilk. Policija je zasačila sinoči nekega Franja Jakla, delavca pri Götzu, stanujočega v Razlagovi ulici 5 ter nekega trgovskega pomočnika pri trdki Tischler na Aleksandrovi cesti, stanujočega na Ruški cesti 5, ko sta v družbi petorice mladih pobalilnov razbijala cestne svetilke po Koroščevi in Vilharjevi ulici. Zanimivo je, da so bile tudi zadnjič ravno v teh ulicah razbite svetilke in sta se na to v temi izvršila dva rop, katerih eden je bil razkrit in se je posrečilo najti krivca, drugi pa je ostal tajen. Ne vemo še, če so in v koliko so ti razbijalci cestnih svetilk v zvezi s temi ropi, upamo pa, da bo to dognala uvedena preiskava.

m V soboto, dne 24. tm. v Grajski kleti koncert polnoštevilne železničarske godbe »Drava«. Začetek ob pol 20. uri. Vstop 2 Din.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Petek 23. febr. Pri treh mladenkah, izv. ab, premijera.

Sobota 24. februarja Ono, ab A. premijera.

Nedelja 25. februarja ob 15. uri pop. Jaluševčani, izv., znižane cene. — Nedelja, 25. febr. ob 19. in pol uri Pri treh mladenkah (Dreimäderlhaus) izv.

—□—

»Ono«. Jutri dne 24. februarja se vprizori znamenito in najnovejše Schönherrjevo delo »Ono«, ki je imelo, nedavno vprizorjeno na Dunaju in Gradcu, izvanredno lep uspeh. Predstava se vrši za ab. A.

Nedeljski predstavi. V nedeljo popoldne se vprizori ob znatno znižanih cenah komedija »Jaluševčani«, ki je izvala pri vsaki predstavi mnogo zabave, zvečer pa je repriza operete »Pri treh mladenkah«.

Jubilej Parma. Dne 3. marca proslavi narodno gledališče v Mariboru 65 letnico rojstva slovenskega komponista Viktorja Parme in 40 letnico njegovega umetniškega delovanja. Vprizorila se bo Parmova prva opera »Urh, grof celjski« (komponiran 1892—94). Prva predstava te opere je bila v Ljubljani 15. febr. 1895.

Kultura in umetnost

x Gostovanje baleta zagrebske opere je bil umetniški dogodek prve vrste, kajti imeli smo priliko, spoznavati umetnike svetovnega slovesa, in katere je le kruta usoda pregnala v našo državo. Dočim je bil balet v stariji dobi predvsem v operi dekorativen moment ter stvarjal z dramatičkim dejanjem le nekako zunanjo zvezo, razvil se je v zadnjih dveh stoletjih v samostojno umetniško obliko. Za tako samostojno umetniško obliko so spisovali najznamenitejši skladatelji, o sobito klasiške dobe, primerne skladbe. Kakor je bilo poprej petje, tako je postal sedaj ples nekako neproduktivno sredstvo v službi muzikalnega ter muzikalno-dramatiškega umotvora. V zvezi z mimiko, scenerijo, dekoracijo, razsvetljavo i. dr. hoče muziko takorekoč plasticirati t. j. gotovim muzikalnim izrazom naj odgovarjajo tudi telesne kretnje in geste. Poslušalec je torej predstava muzikalne vsebine olajšana, če zasleduje obenem kot gledalec takorekoč govor gibov, v katerih leži toliko možnost umetniškega izraževanja. Kar torej izraža komponist z muzikalno frazo, to pove plesalec s svojimi gestami. V baletu, v modernem smislu, je torej združena muzika umetnost z oblikujočo umetnostjo v harmonsko celoto. Radi tega izdelujejo oz. napravijo načrti h kostumom in dekoracijam le

prvovrstni slikarji. Omogočena je na ta način vsestranska umetniška dovršenost in vse igra, živi in se kreta po enotni zasnovi. In baš ruski umetniki so dosegli v tem oziru višek popolnosti in sklepiti moramo, da morajo biti v ruskem narodu podani posebni predpogoji k razvoju te specialne umetnostne oblike. Rusija pa je tudi pojmovala bistvo umetniškega plesa v pravem pomenu, ga čuvala in smoteno gojila. — Vrnimo se k večerajšnji predstavi! Kako naj popisujemo umetnost obeh ruskih balerin (Margarete Froman in Ane Redel) ter obeh baletnih mojstrov (Maksa in Valentina Froman), ki nam k temu manjka primerni besedni izraz. Poet bi moral opevati lepoto linije, gracioznost in lahkoto mimične igre, kras kostumov, skladnost barve, temperament in virtuoznost v ritmičnih gestah, in to vse v okvirju plesne umetnosti, kot ilustracijo k muzikalni vsebini skladb Ljadova, Rubinstein, Griega, Schuberta, Glazunova, Nedbala, Saint-Saensa i. dr. Vse to je treba doživeti. Bili smo za hip postavljeni v rusko steno, v češko krajino, na mrzli sever, v dobo nežnih gavot in elegantnih valčkov i. dr. Na klavirju nam je podajal svojo umetnost operni kapelnik Krešimir Baranovič, katerega še poznamo iz tujakinskega nastopa zagrebskega pevskega zbora »Lisinski«. Kakor vsaka prava umetnost, tako je tudi ta organska zveza posameznih umetnostnih panog uplivala z neko neposredno in nevzdržljivo silo, katere učinek se je izraževal v burnem aplavzu nabito polnega gledališnega prostora. Poedine točke so se morale ponavljati, kajti občinstvo kar ni hotelo nehati v izraževanju svojega priznanja. Baš v tem vidimo izraženo željo napram naši podjetni gledališni upravi, da nam spet pokliče ruske umetnike, ki nas bodo vsaj za par uric dovedli v kraljestvo prave in istinite umetnosti. Želji po ponavljanju pa še pridružimo željo po vzporedni večji pantomime v okvir vzporeda.

H. D.

x Nova Evropa. Izšla je 6. številka VII. zvezka »Nove Evrope« s sledečo vsebino: Slovenci kao Jugoslaveni (L); Posle zagrebačkog kongresa (Mik); Nenroza našeg činovništva (Dr. I. Herzog); Politični portreti: Dr. Momčilo Ninčić (Simplicius). — Ekonomski pregled: Iskrana naših pasivnih krajev (I. Belin). Književni pregled: Iz knjige »Kroz života« (M. Vukasović). Knjige i listovi, Beleška.

Sokolstvo.

o Mariborska Sokolska župa. Župna glavna skupščina, se vrši v nedeljo dne 4. marca 1923. ob 9. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Mariboru z naslednjim dnevnim redom: 1. pozdrav starost, 2. poročilo načelnika, 3. poročilo načelnice, 4. poročilo tajnika, 5. poročilo blagajnika, 6. poročilo nadzornika, 7. predlog predsednika prosvetnega oddelka, 8. poročilo o Sokolskih domovih, župnem domu, ter o samopomoči (br. Kranjc), 9. referat br. dr. Kovačiča »Sokolstvo in politika, 10. drugi predlogi, 11. volitve, 12. slučajnosti. Pol ure preje se vrši sestanek župnega vaditeljskega zbora s točko »volitev načelnika in načelnice«. Po občnem zboru se sestanek nadaljuje z dnevnim redom: konstituiranje vaditeljskega zbora in T. O. in slučajnosti. — Zdravo!

Gospodarstvo.

x IV. Občni zbor konjerejskega oddelka 2 kmetijske družbe za Slovenijo. V četrtek, dne 22. t. m. ob 13. uri se je vršil v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru IV. redni občni zbor 2 konjerejskega oddelka kmetijske družbe za Slovenijo. Udeležba je bila precej pičla. Zborovanje je vodil predsednik g. Peto-var, udeležili pa sta se ga tudi kot zastopnik vlade kmetijske referent oddelka za kmetijstvo pokrajinske uprave za Slovenijo, g. Černe, nadalje vodja državnih žrebarne g. Slajpah ter predsednik kranjskega konjerejskega oddelka. Iz poročila predsednika posnemamo, da šteje odsek 920 članov. Preteklo leto je bilo polno kriz in težkih bojev za nadaljni obstoj, ker dovoljeni krediti vsled stalno naraščajoče draginje niso zadostovali. Med letom so se vršile tri odbore seje. Premikanje se je vršilo v sedmih krajih in sicer v Celju, Brežicah, St. Lenartu, Beltincih, Ljutomeru, Ormožu in Ptuj.

Skupni prigon, ki je vsled pomanjkanja krme zelo nazadoval, je znašal 480 glav; od teh je bilo premovanih 316 s 30.640 Din. Diplom je bilo podeljenih 53, priznanje pa 45. Blagajniško poročilo izkazuje v rednem prometu 586 Din. prebitka, v blagajni za premovanje pa 1013 Din. primanjkljaja. Poročila so bila soglasno sprejeta. Članarina se zvišuje od 2.50 na 5 Din. H koncu se je razvila živahna debata o delovnem načrtu za bodoče leto, o čemur homo natančneje spregovorili v prihodnji četrtkovni številki, ker bo to predvsem zanimalo konjerejce.

g Dobava novih vreč in ovojnega papirja. V pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 3. marca t. l. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede dobave 400.000 komadov vreč za sol, dne 15. marca t. l. ob 11. uri dopoldne pa ofertalna licitacija glede dobave ovojnega papirja za tobak. Predmetna oglasa sta v pisarni trgovske in

obratniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Izored sodišča.

Ljubezniv mož.

Posesnik Franc Mlakar v Strmci, okraj Ptuj, se je zagovarjal pred okrožnim sodiščem radi hudodelstva javnega nasilstva in prestopka lahke telesne poškodbe. Zakonska Mlakar sta se dala začetkom leta 1920 ločiti sodnijsko od mize in postelje. Nato je bil Franc Mlakar radi težke telesne poškodbe nekega orožnika, obsojen na 2 in pol leti težke ječe. Po prestani kazni pa je prišel maja meseca l. l. zopet k svoji ženi. Žena ga je, dasi ravno je od njega ločena, k svoji nesreči sprejela v hišo. Obljubil ji je, da se bo poboljšal in da ne bo grdo ravnal z njo. Ko ni bilo še ne vina in ne žganja pri hiši, je bilo tudi vse v redu in miru. Takoj po trgatvi pa je začel mož pijančevati, popolnoma zanemarjati posestvo, zaprav-

ljati denar in premoženje svoje žene ter jo pretepati in ji groziti z umorom. Tako je tudi dne 16. decembra l. l. pretepel svojo ženo Jero, jo udaril z velikim železnimi kleščami po glavi, života in rokah ter ji grozil, da jo ubije. Vsa preplašena je zbežala pred surovežom, ki je že 10 krat predkaznovan k sosesli. V jezi, da mu je žena odšla, je prihodnji dan zaklal svinjo, razbil kuhinjsko posodo, razrezal ženino obleko ter jo 19. decembra pri neki mlaki sežgal. V svoji pijanosti je razbil v kleti tudi dve vedri vina ter popaval deloma sam, deloma tudi z drugimi, tako da je v enem tednu pošlo nič manj nego 500 l vina. Že 19. decembra je nasilnež dobil svojo ženo zopet v roke, jo pretepel, vlekli domov, jo zaprl v hišo, nakar je odšel. Mlakar prizna deloma svoja dejanja. Sodba se glasi na 1 leto težke ječe.

Krvav Silvestrov večer.

Na Silvestrov večer 31. decembra l. l. je bilo več fantov pri Kondričevih v Tr-

govišču, okraj Ormož. Okoli pol 21. ure je prišel tja tudi posesnikov sin Jožef Klinc v Trgovišču. Podal je vsem roko izvzemši Francu Trunku, proti kateremu se je izrazil: »Tebi pa ne bom dal roke.« Ko mu Trunk odvrne, da mu je tudi ni treba dati, ga je začel suvati v prsa. Na Trunkov poziv, naj gre raje domov, je potegnil Klinc nož in ga dvakrat pahnul. Zadel ga je najprej v desno nadleht, potem še v levo nadleht. Zadnja poškodba je lahkega značaja, prva pa težka. Klinc se zagovarja s popolno pijanostjo. Priče sicer potrjuje, da je bil pijan, vendar pa ne tako, da bi ne vedel, kaj dela. Klinc je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Objave.

Š Mestni kino, »Nočni jahači«, ameriška pustolovščina v 6 dejanjih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenja Rosandra.

(Dalje.)

(36)

Na dan pred poroko je bilo vse dogotovljeno.

Istega dne je d' Etioles nastavljal vso služinčad. brez da bi pustil, da se kdo drugi peča s tem, — nastavljal je sam hišnice, strežnice, služabnike, kočijaže in kuharje. — Vse je bilo dogotovljeno, pripravljeno. In vse to, — neizmerno bogastvo, kraljevska palača in dragocena oprema, vse to je bilo za Ivano.

Proti ti palači, ki je nehala biti »Chateauroux«, da postane »d' Etioles«, proti ti palači torej, je pripeljala poročna kočija izpred župne cerkve Saint-Germain l' Auxerrois, gospoda de Tournehem, Le Normant d' Etioles in pa omedlelo Ivano.

Povabljeni so šli za njimi, — in med celo množico ni nobeden razpravljal o dogodku, — mislilo se je pač, da je bila mladenka preveč ginjena, prevzeta, in tako se je pač le govorilo o njeni bogati bali.

Ko so dospeli do palače d' Etioles, se Ivana še ni opomogla, — in tako jo je onesveščeno nesel de Tournehem v malo sobo.

»Ali, ne, dragi stric, ne tjakaj, sem kaj rajše!« — je rekel d' Etioles in odprl vrata one sobane, ki je bila natančna ponovitev njene sobe v ulici Bons Enfants.

»Zaupam vam svojo soprogo,« — je rekel za tem še d' Etioles. — »Gotov sem, da ni to nič nevarnega in zato grem, da

spolnim svoje dolžnosti nasproti povabljenecem.«

Če bi bilo Tournehemovo srce manj stisnjeno, skrčeno od čudnih slutenj, bi bil pač opazil neprimerno obnašanje srečnega ženina, ki bi bil moral biti vznemirjen vsled dogodka.

D' Etioles je odšel in res, kakor je rekel, se je podal v salon k povabljenecem.

Nasmeh mu je kremžil ustna, in ker so ga spraševali po nevesti, je odredil, da zasvira godba gavoto. — A on je premišljeval:

»Ej, sedaj naj pa le govori, — držim oba, — očeta in hčer!«

Armand de Tournehem je položil hčerko na divan, — prestrašen jo je opazoval ne vsled omedlevice same, ampak vsled vzrokov, ki so zakrivili omedlevice. — Poznal je dobro odločno voljo in odločen značaj pod ono nežno zunanjostjo. Ne, Ivana ni mogla omedleti le vsled malega ganotja novoročenke.

In če ne vsled tega, — zakaj tedaj? — »Skrivnost?!« — A razkril jo bodem! — In tedaj gorje onemu, če...« in ni dovršil svoje misli.

Med tem pa se je Ivana zavedla. — In ko je videla, da se nahaja v svoji sobi, je vzkliknila z ono prisotnostjo duha, ki jo je vedno odlikovala:

»Ah, oče, — hvala, hvala za dobro misel, ki ste jo imeli,« — in naslonila se je gospodu de Tournehem na prsi, kot da se hoče skriti. — »Hvala vam!«

»Ali kaka dobra misel?«

»To, da ste me povedli semkaj... Ali zdi se mi, da slišim godbo! — Ples! — Ah — naj jenjajo vendar, — recite jim! — Zakaj so vendar godci tukaj, ne v palači d' Etioles?«

»Poslušaj hčerka moja!« — je tedaj rekel de Tournehem ter objel svojo Iva-

no, jo pritisnil na svoje trpče srce. — »Razloži mi, povej mi, — mi hočeš zapupati? — Ti mi poveš vse, kaj ne? Hočem spoznati tvojo žalost, — hočem vedeti! — Poslušaj me, — a najprvo vedi, da smo tu v palači d' Etioles.«

Ivana se je zdržila in pogledala na okoli.

»Moja delavnica,« — je šepetala čudeč se, — »saj se vendar ne motim, to je moja soba!«

Pristopila je hitro k oknu in komaj zadušila žalosten vzklik, — iz okna se je videlo na reko, — a ne v ulico Bons Enfants.

»To je presenečenje, katerega ti je pripravil Henrik,« — je rekel de Tournehem. — »Ta soba je natančno posneta po oni, kjer si tako rada bivala, — in nahaja se pa v palači d' Etioles. — Ali... reklo bi se pač,« — je pristavil žalostno, — »da si ti upala in mislila, — da si si predstavljala... — Glej, pridi sem k meni, — vsedi se na moja kolena, kakor takrat, ko si bila še mala deklica, — in ko sem prihajal k tebi, kadar sem se vračal iz svojih potovanj. — Objela si me tedaj okoli vratu in naslonila tvojo zlatolaso glavico na mojo ramo, — tvoje oči vprla v mene in me gledala z jasnimi pogledom, ki mi je vzradostil dušo. — Potolažila se je tedaj moja silna žalost v tolažbi tvojega pogleda, moj obup se je ublažil in vest se mi je umirjala. — Hčerka draga, ti si bila ono toplo solnce, ki mi je posijalo v tužno srce in ga tolažilo.«

Ivana se je vsedla ter položila svoje bele roke okoli očetovega vratu in mu naslonila svojo glavico na ramo. — Ali oči ni povzdignila, ni ga pogledala s svojim jasnimi pogledom otroških let. — Jokala je tiho, brez glasnih vzdihov.

Gospod de Tournehem je umolknul za nekaj trenutkov, a potem jo vprašal resno:

»Ivanka, drago moje dete, zakaj plakaš?«

»Molčite, oče, molčite!«

»Ivanka, vedeti hočem, zakaj se jočeš. — Držal bodem prisego, ki sem jo storil dragi rajnici pri grobu v gozdu pri Romitoriju, — prisego, katero sem ponovil v tvoji pričujočnosti. — Moje življenje sem in bodem posvetil edino le tvoji sreči, — ti bodeš srečna! — Povej mi drago dete, — odgovori mi, — glej, — hočem ti prihraniti vso žalost in bolečino izpovedi, — odgovori mi le z jedro besedice, reci mi to: da — ali — ne!«

Govoril je z resnim glasom, — nežno in ljubeznjivo, — z vso silo premagujoč se, da se ni tresel, — in nadaljeval:

»Torej, — ali ta poroka ni po tvoji volji?«

Z nadčloveško silo je Ivana zadržala svoj vzklik. — Le tiho je plakala naprej.

»Mogoče si se zmotila, — to se lahko zgodi. — Torej je to, — ne res! — Misliš si, da ljubiš Henrika, — postala si gospa d' Etioles, a v trenutku odločitve si spoznala, da ni v tvojem srcu druge ljubezni do Henrika kot sorodniške. — Ah, da, sedaj razumem — ali — umir! se, — govoril bodem s Henrikom, gotovo se mi posreči, da se zakon razdere.«

Sedaj pa je Ivana zatrepetala. — »A — ne upajoča! — Grozen strah se ji je vselil v dušo, — če njen oče skuša razdreti zakon, — to nesramno zvezo med njo in d' Etiolesem, tedaj se zgodi nekaj groznega, — obtožba je že gotova, ona strašna krivica in sleparija d' Etioles se izvrši — in njen oče je gotovo obsojen k smrti!«

(Dalje prihodnjič.)

Narodno gledališče v Mariboru

Predstava 126 Sezona 1922-23.

Izven abon.

V petek 23. februarja ob 19 in pol:

Pri treh mladenkah

(Dreimäderlhaus)

Opereta v treh dejanjih. Spisala dr. A. M. Willner in Heinz Reichert. Glasba po Francu Schubertu. Za oder priredil Henrik Berté. Poslovenila Iv. Farman in A. Kramer. Dirigent: Hrabroslov Voglič. Režiser: Pavel Rasberger.

O S E B E:

Franc Schubert	Arhipov
Baron Schober, pesnik	Janko
Moric pl. Schwind, slikar	Jerman
Kupelwieser, risar	Tepavac
Ivan Mihel Vogl, dvorni operni pevec	Grom
Grof Scharntorff, danski poslanik	Rožanski
Kristijan Tschöll, dvorni steklar	Rasberger
Marija Tschöll, njegova soproga	Sturmova
Hederl	Kogejeva
Haiderl, njiju hčerke	Čepičljuba
Hannerl	Mitrovičeva
Demoiselle Lucia Grizi, dvor. operna pevka	Savinova
Andrej Bruneder, sedlar	Tovornik
Ferdinand Binder, poštar	Tomašič
Novotny, detektiv	Harastović
Zan, pikolo	Rasberger
Rozi, Grizina služkinja	Stravsova
Gospa Brametzberger, hišnica	Petkova
Gospa Weber	Harastović
Sali, služkinja pri Tschöllu	Čepič Mara
Muzikanti, pestunje, orožniki.	

Javna dražba.

Dne 26. t. m. ob 9. uri se vrši v Aleksandrovi c. 128, na dvorišču javna dražba zarubljenega

osebnega in tovrnega avtomobila.

I formacije se dobe pri g. odvetn. dr. Vladimiru Sernecu, Maribor, Sodna ul. 14. 383

1^a Portlandcement
dobavlja 293 8-5
„Gradivo“, trgovačko društvo Zagreb
Bogovičeva ulica 3.
Brzgojavi: Gradivo. Telefon 555.

Zahtevajte povsod „TABOR“!

Mala oznanila.

Samostojnega knjigovodje, večšega tudi trgovske korespondence, samca, sprejme večja in gros kolonijalna trgovina. Vstop z marecem. Poudbe na uprave lista pod št. 267. 3-2

Mladeniča, krepke narave, sprejme kot pomožno moč v kletarstvu in prejemanju lesa večja trgovska in gostilniška obrt. Nastop takoj, oskrba v hiši. Samo trenna, delavna moč. Poudbe na upravo lista pod št. 368. 3-2

Na prodaj 8 to nov stari, čisto plemenski lovski psi (Vorsteherhunde). Aleksandrova c. sta 82. 189 2-1
Zajtrkovalnica na Glavnem trgu št. 14 sprejme abonente na hrano. Cena 50 kron dnevno. 385

Enodružinska hiša z vrtom, gospodarskim poslopjem in električno napeljavo na prodaj. Radvanjska cesta št. 7. 393 2-1

Sobe s posebnim vvhodom, po možnosti v sredini mesta, isko za takej samski vilištabni častnik. Poudbe na upravo pod „Soba“. 384

Anton Stauber
Maribor
Gospodarska ulica št. 36
dela
lonce, sklede in peči za prenašati.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor
srajce, hlače, pyjame, opreme za nove, otroško
Ljudmila Jackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.